

Epiloog...

door Compagnie de Koe

"Het zijn de visioenen van hemel, hel en aards paradijs die de zin van het leven voorspiegelen." Met deze uitspraak - een soort leidmotief voor de hele voorstelling - begint Epiloog van de Eenzaamheid, de tweede productie van Cie. de Koe. Dit gezelschap bestaat uit drie jonge acteurs (Bas Teeken, Dirk Tuypens en Peter Van den Eede) die gevormd werden op het Antwerpse conservatorium. In 1989 debuteerden ze met *De Gebiologeerden*. Voor de huidige productie werd het driemanschap aangevuld met twee actrices (Diane Belmans en Els Olaerts).

Evenals bij hun eersteling, hebben de spelers zelf het concept bedacht en een tekst geschreven of bijeengesprok keld. Ook de regie en het decor- en kostuumontwerp bleven in eigen handen. De acteurs zijn vertrokken van een filosofische tekst van ene Laurent Hubrecht. Verder werd - volgens het programmaboekje -, geput uit *Het Banket* (het *Sym-*

posion - 'Gast - of Feestmaal' is een correctere vertaling) van Plato, *Lof der Zotheid* van Erasmus en uit het werk van Valéry, Baudelaire, Bataille, Paz en Rilke. De uiteindelijke tekst die gespeeld wordt is een collage van zelf geschreven teksten, en fragmenten uit de werken of gedichten van de auteurs die hiervoor vermeld werden.

Van de eerste replieken, 28 (!) korte 'filosofische' fragmenten, ontsnapt de betekenis je voor het grootste gedeelte. Die replieken worden uitgesproken door vijf mensen met duidelijk valse baarden. Zij zitten op een soort verhoog, dat midden op de scène staat en voor een heel grote kartonnen doos (die van Pandora?) kan doorgaan. In de voorkant van de doos zijn een aantal gaten en op de doos staat een ijzeren tafel met daar rond vijf stoelen. Boven dat alles hangt een eveneens ijzeren lichtbak. Zelden, denk ik, had een decorstuk

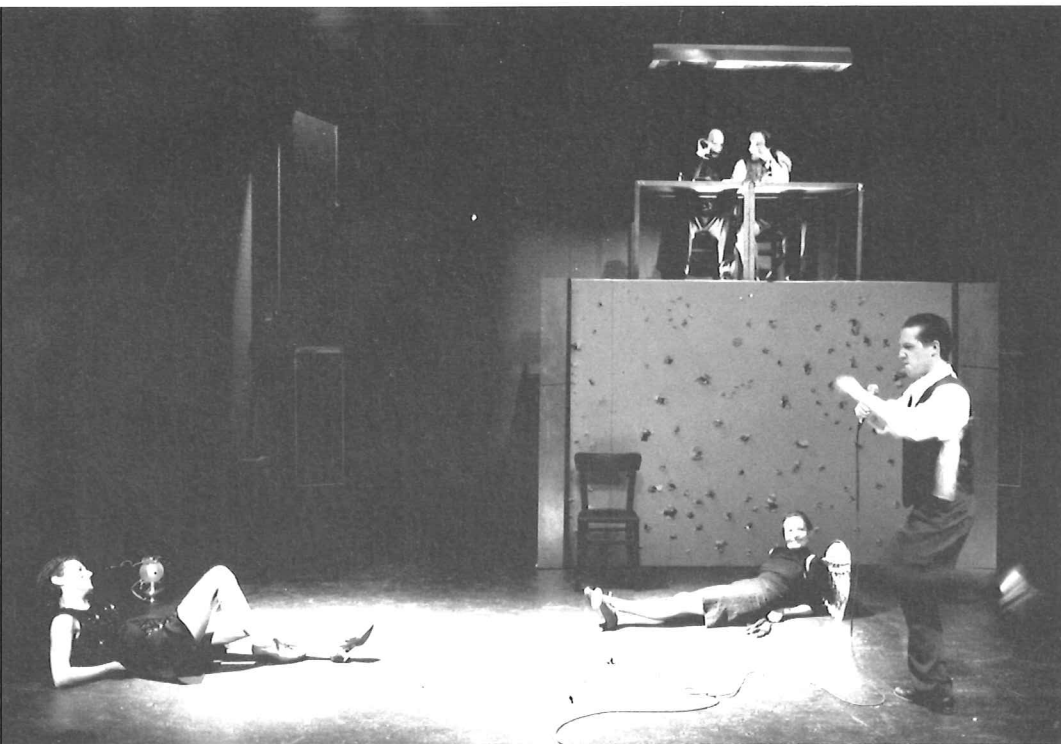
als deze 'doos' in het verloop van een voorstelling zoveel functies, konden er zoveel verschillende betekenissen aan toegekend worden. In het begin is het verhoog een soort ivoren toren waar enkele 'filosofen' redeneren en discussiëren. Zij bevinden zich letterlijk boven het gewone aardse. De opvatting van het hogere en het lagere - de naam Plato is hiervoor al gevallen - wordt in het begin van deze voorstelling letterlijk opgevat. Op het verhoog overheerst de rede, beneden op de scène wordt aan de gevoelens de vrije loop gelaten. Verder in de voorstelling vervaagt deze scheiding. Het zijn vooral de gevoelens die zich een weg banen naar het verhoog. Wanneer je tegen het einde van het stuk, als er gedanst en gedronken is, begint te bedenken dat alles zich wel eens gewoon op een feestje zou kunnen afspelen (cf. het *Symposion*), krijgt de doos een andere, bijna triviale, invulling. Misschien stelt ze wel gewoon een plaats voor zoals je die in sommige discotheken hebt waar je 'eens rustig kan praten' of een beetje kan vrijen (dat gebeurt dan ook). Met behulp van een wisselende belichting krijgen ook de gaten in de voorkant van de doos verschillende betekenissen. Soms schijnt er van binnen in de doos een zwak licht, en dan lijkt die voorkant wel een mooie sterrenhemel, op andere momenten wordt de doos van buiten bijna overspoeld

door hard, koud licht zodat ze een ordinaire doos met gaten wordt. En op het einde dient de doos als projectiescherm voor een idyllisch filmfragment.

De variatie aan betekenissen en gevoelsladingen die de doos toegekend krijgt of kan krijgen is tekenend voor het hele stuk. *Epiloog van de Eenzaamheid* gaat voor een groot deel over de zoektocht naar de zin van het leven. Die zoektocht uit zich op verschillende manieren. Vooreerst is er de rede: misschien kan je via koel redeneren wel tot de kern van de dingen komen. Wanneer de vijf personages 'filosoofje' spelen, hun baard aan hebben, proberen ze het op deze manier. Maar dat lukt niet: ze kunnen het gevoel niet uitschakelen, de dualiteit emotie - rede gaat niet op. Een andere mogelijkheid om het bestaan zin te geven, is de liefde. Ook hier is Plato niet ver af: in het *Symposion* wordt Eros beschreven als de kracht achter de filosofische zoektocht naar het Schone en het Goede. Eerst is er de liefde tot jezelf, het narcisme. Dit levert één van de mooiste momenten van de voorstelling op: Peter Van den Eede kijkt in een spiegel en spreekt zichzelf (letterlijk: "Ik ben Peter Van den Eede") aan als een geliefde. Dan is er de liefde tot de ander. De zin van het leven zou kunnen blijken op het moment dat de personages aan hun eenzaamheid ontsnappen - de titel kan in deze richting uitgelegd worden. Er vormt zich een koppeltje, dat momenten van vreugde en van gekibbel kent. Eventjes ('Hoe lang heeft het nu geduurd?' - 'Twee minuten') kennen de drie andere personages het ware geluk. Inderdaad: het zijn de visioenen van hemel, hel en aards paradijs die de zin van het leven voorspiegelen. De acteurs die ons die visioenen voorschotelen, doen dat niet door een rolletje te spelen. Zij *zijn* - voor een groot deel zichzelf. Door het enthousiasme en de eerlijkheid waarmee zij zo zichzelf blootgeven weten zij de toeschouwer bijna over heel de lijn te boeien, te verwonderen, te vertederen. De voyeur merkt niet dat hij in een spiegel aan het kijken is.

Bruno Koninckx

Epiloog van de Eenzaamheid door Cie. de Koe en Het Zuidelijk Toneel in co-productie met Monty. Tekst en regie: Cie. de Koe. Spelers: Diane Belmans, Els Olaerts, Bas Teeken, Dirk Tuypens en Peter Van den Eede. Gezien op 11 en op 12 oktober in Monty.



Epiloog van de Eenzaamheid (Cie de Koe) - Foto Patrick Meis